Kiusaamisväkivalta: trendit ja näyttöön perustuva ehkäisy

Professori Christina Salmivalli

Tutkimuksen lippulaiva INVEST (Inequalities, Interventions, and New Welfare State)

Turun yliopisto

TURUN YLIOPISTO

thl

erc
European Research Council
Established by the European Commission

Miksi ”kiusaamisväkivalta”?

- Kiusaaminen on aina väkivaltaa,
  vaikka kaikki väkivalta ei ole kiusaamista
- Toistuvuus, tahallisuus, epätasaväkisyys (”Hackkycklingar och översittare”)

- Sanallinen; Ulossulkeminen ja kaverisuhteiden manipulointi; Fyysinen, Digitaalinen

Kaksi kehitystrendiä

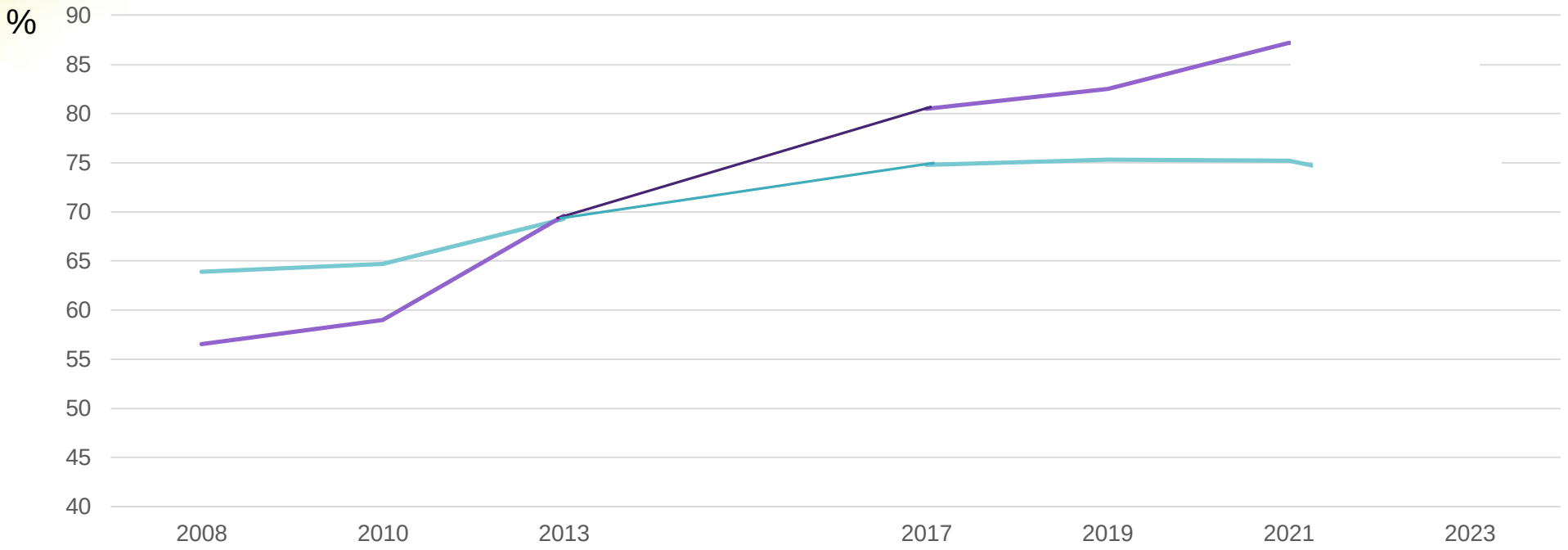

INVEST
#NewWelfareState

TURUN YLIOPISTO

thl

Kaksi kehitystrendiä

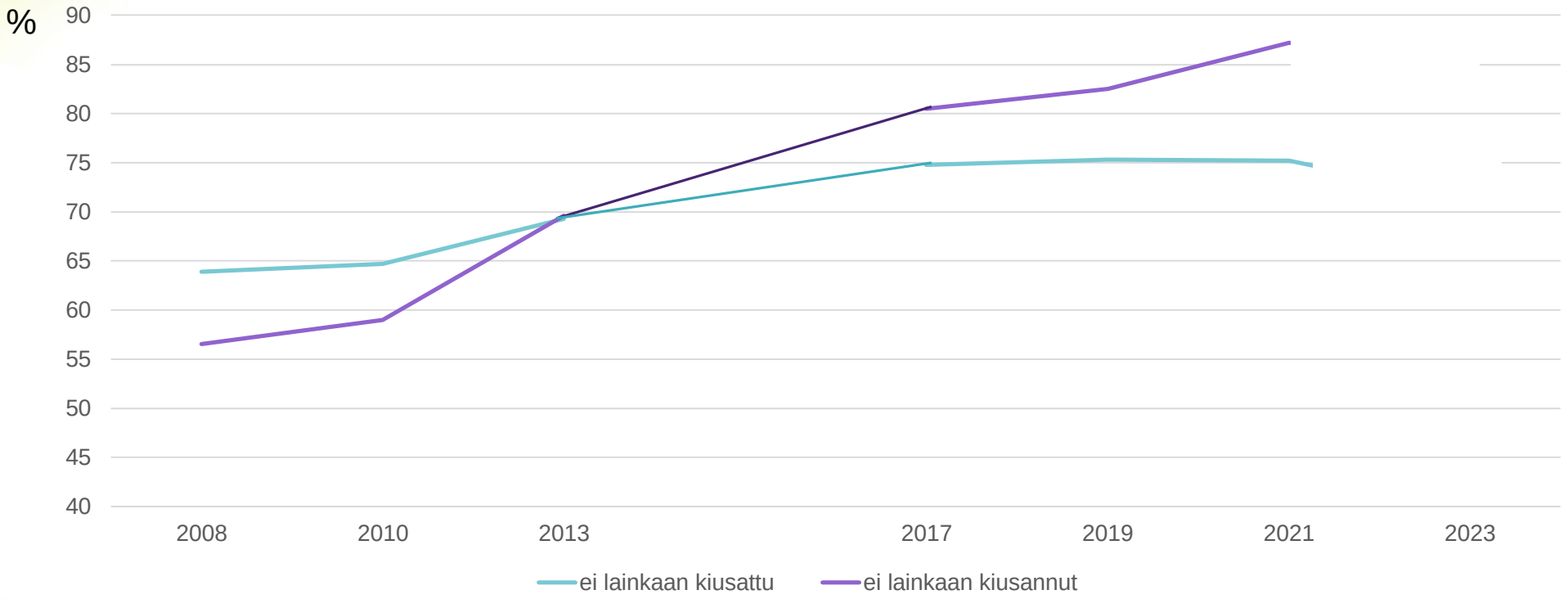

INVEST
#NewWelfareState

TURUN YLIOPISTO

thl

Mitä tapahtui?

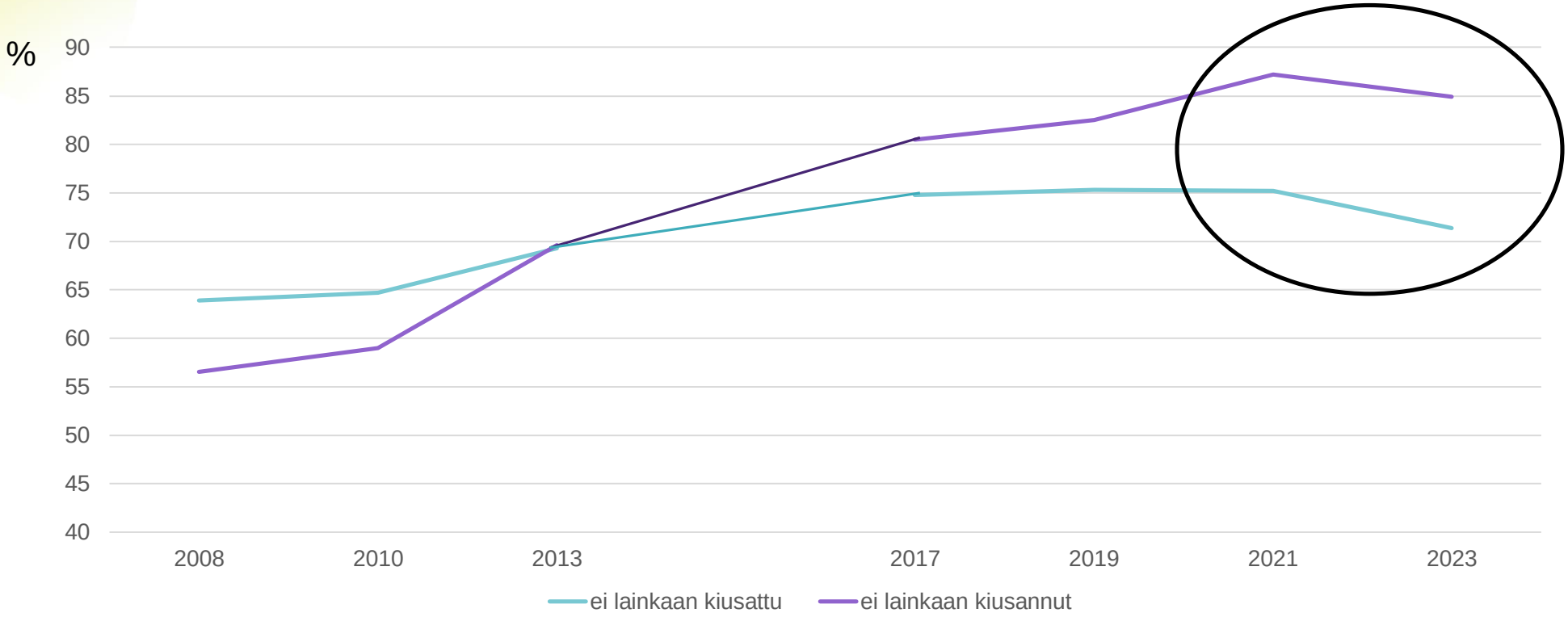

INVEST
#NewWelfareState

TURUN YLIOPISTO

thl

Yläkoulu (luokat 8.-9.)

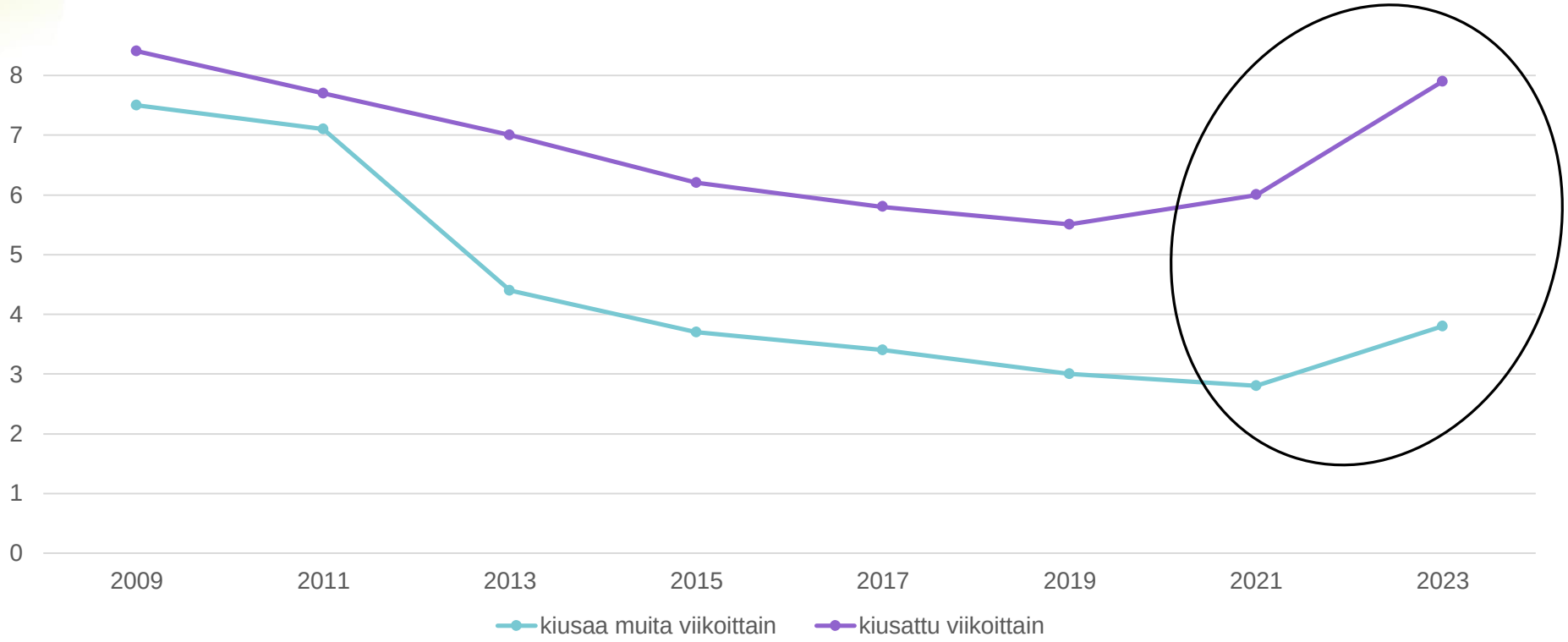

INVEST
#NewWelfareState

TURUN YLIOPISTO

thl

Alakoulu (luokat 4.-5.)

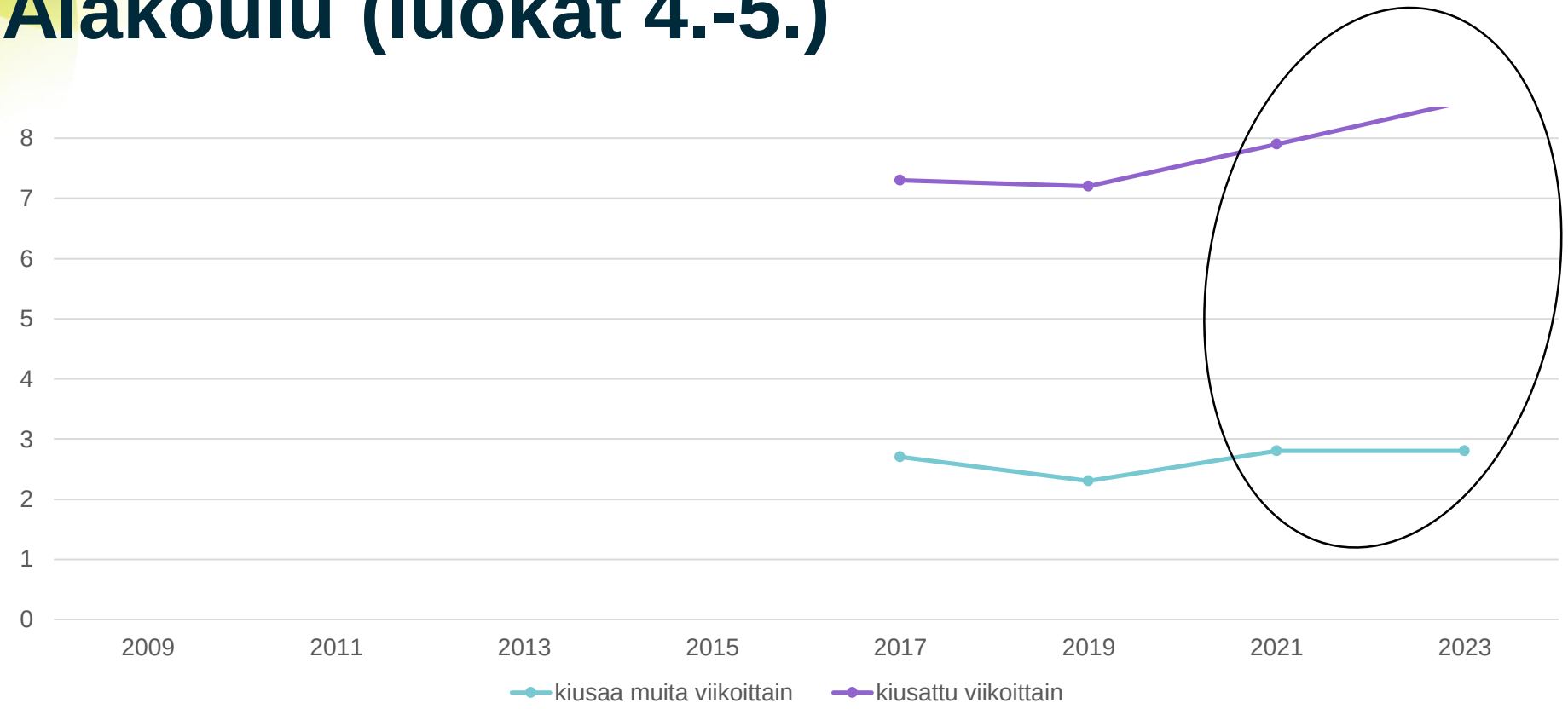

INVEST
#NewWelfareState

TURUN YLIOPISTO

thl

Muutokset kiusaamisen muodoissa?

Digitaalinen kiusaaminen: **lisääntynyt…**

	Kevät 2007/2008 (N = 17 625)	Kevät 2021 (N = 1 866)
Ei lainkaan kiusatut	86,4 %	87,7 %
Vain kasvokkain kiusatut	11,6 %	8,9 %
Kasvokkain ja digitaalisesti kiusatut	1,4 %	1,7 %
Vain digitaalisesti kiusatut	0,5 %	1,6 %

… ja esiintyy yhä **nuoremmilla**

Loukkaavat kuvat ja tekstit; uhkailu; ulossulkeminen; nöyryytysvideot…

	Alakoulu (luokat 4–6)		Yläkoulu (luokat 7–9)		Kaikki
	Tytöt	Pojat	Tytöt	Pojat	
Toistuvasti kiusattu[1]	12,2 %	13,7 %	5,4 %	6,9 %	9,2 %
Sanallisesti kiusattu	7,4 %	9,5 %	5,0 %	6,3 %	7,3 %
Porukasta ulos suljettu	8,1 %	6,5 %	3,8 %	1,7 %	5,1 %
Juoruja tai valheita kerrottu	3,7 %	4,7 %	2,5 %	1,9 %	3,2 %
Fyysisesti kiusattu	2,3 %	3,9 %	1,3 %	3,7 %	3,0 %
Digitaalisesti kiusattu	3,8 %	3,4 %	1,3 %	1,8 %	2,7 %

[1]Yleinen kysymys, jossa ei tarkenneta kiusaamisen muotoa. Kaikki prosenttiosuudet koskevat toistuvasti, useita kertoja kuukaudessa kiusatuksi joutuvia lapsia ja nuoria.

INVEST
#NewWelfareState

Jos tämä kehitys jatkuu, siitä seuraa

- Enemmän mielenterveyden ongelmia, koulupoissaoloja, pahoinvointia, myös vakavia väkivallantekoja

MUTTA TÄMÄ KEHITYS EI OLE VÄISTÄMÄTÖN

Kiusaamisen ehkäisy

- **Pienten lasten käyttäytymisen ongelmiin** puuttuminen vanhempien ohjauksen avulla
- Lasten ja nuorten hyvinvoinnista huolehtiminen ja **avun saaminen mielenterveyden ongelmiin**
- Yhteiskunnassa on tärkeää edistää toimenpiteitä, jotka **hillitsevät polarisaatiota ja vähentävät vihapuhetta**.

Kiusaamisen ehkäisy kouluissa

- ”Not all ideas are good ideas”
- Koulujen toimenpiteiden tulee perustua **näyttöön vaikuttavuudesta**
- Karvi:n arviointi 2022
  - Rumpu, N., Markkanen, E., Hyvärinen, N., Anttila, N., Danschu, P., Kuvaja, M., Romantschuk, M. & Sainio, M. (2023). Kiusaamisen vastaisten menetelmien arviointi: Seitsemän arviointiin valitun menetelmän käytettävyys, juurrutettavuus ja tuloksellisuus. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus: Julkaisut 11/2023.
  - KiVa Koulu ainoa Suomessa käytössä oleva ohjelma, jonka vaikuttavuudesta on näyttöä
    - Implementoinnin taso vaihtelee paljon

Kiusaamisen ehkäisy kouluissa

- ”Not all ideas are good ideas”
- Koulujen toimenpiteiden tulee perustua **näyttöön vaikuttavuudesta**
- Kiusaamisen ehkäisyn menetelmien **laadukasta toteuttamista** tulee tukea
- Ehkäisyn tulee **alkaa alakoulussa**, jolloin se on tehokkaampaa; yläkoulussa aloitettujen ohjelmien vaikutukset hyvin vaatimattomia

Yläkoulu (luokat 8.-9.)

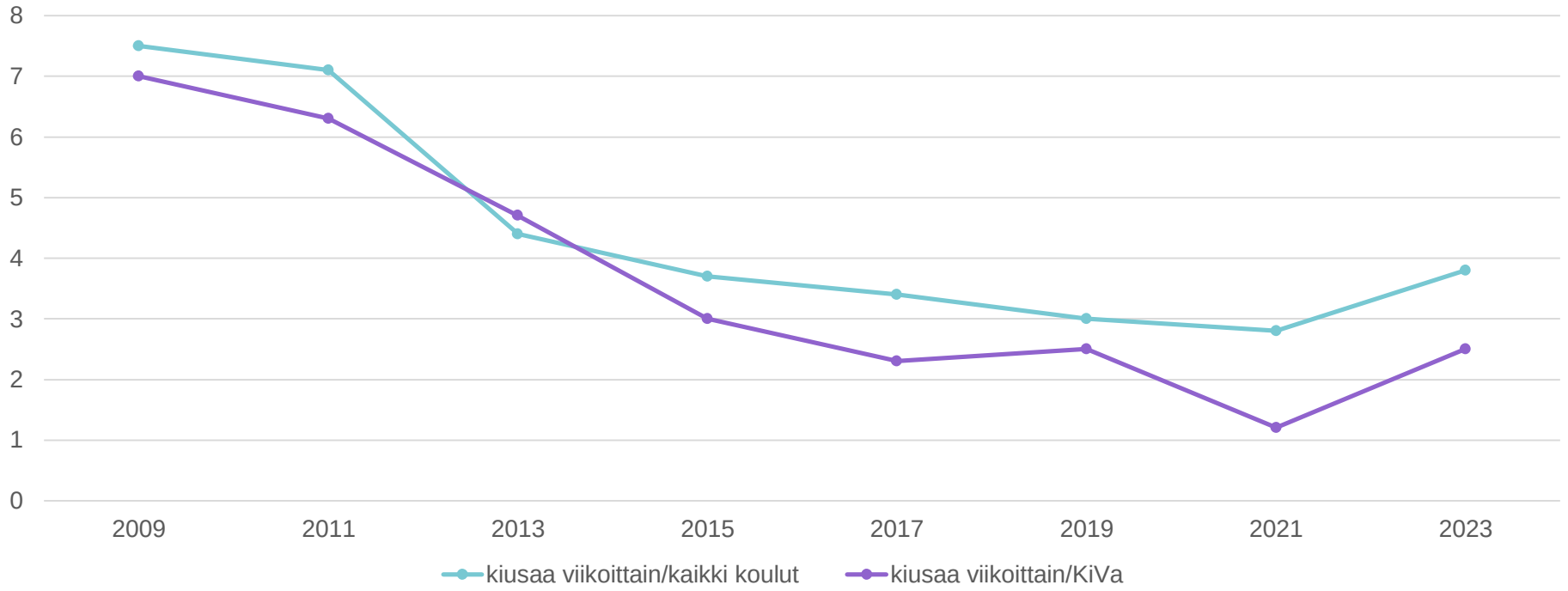

INVEST
#NewWelfareState

TURUN YLIOPISTO

thl

Yläkoulu (luokat 8.-9.)

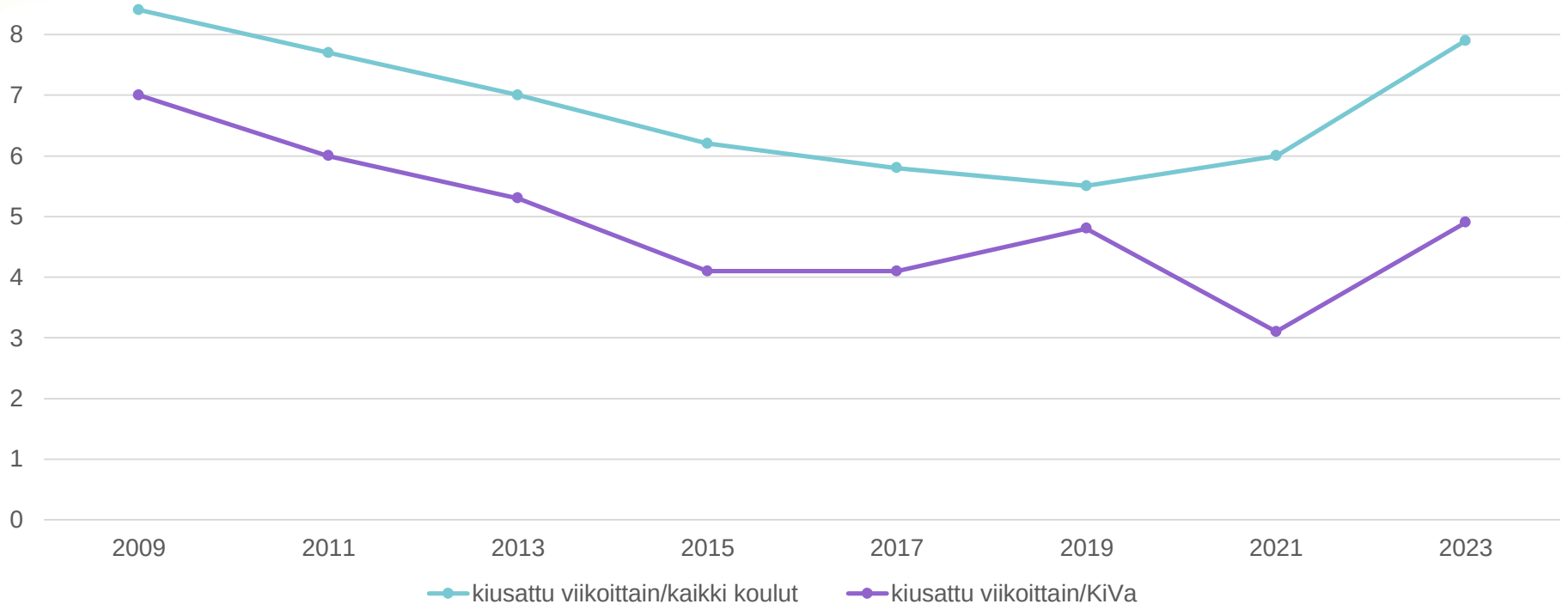

INVEST
#NewWelfareState

TURUN YLIOPISTO

thl

Alakoulu (luokat 4.-5.)

INVEST
#NewWelfareState

TURUN YLIOPISTO

thl

Alakoulu (luokat 4.-5.)

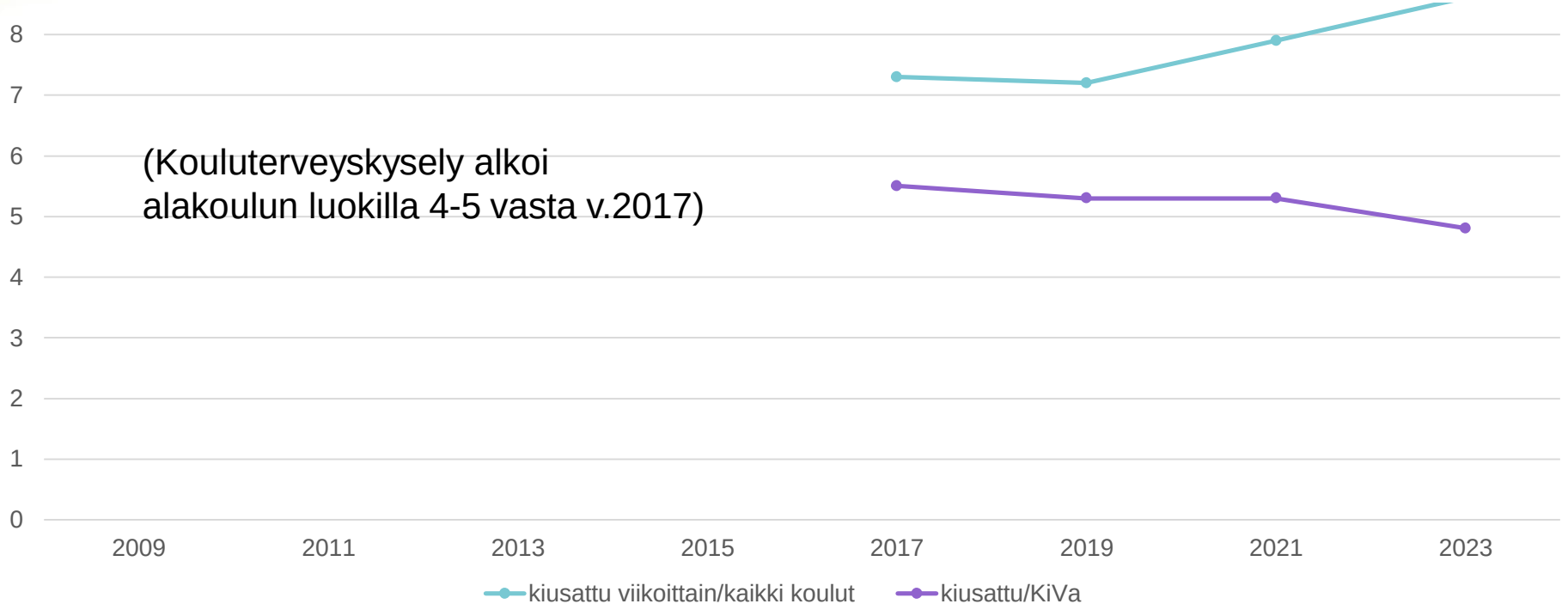

INVEST
#NewWelfareState

TURUN YLIOPISTO

thl

Näyttöön perustuva kiusaamisen ehkäisy

- Uusien menetelmien **vaikuttavuutta pitää tutkia**
- Kiusaamisen ehkäisyn menetelmien **laadukasta toteuttamista** tulee tukea
  - Aina ei tarvitse aloittaa alusta ja tehdä ”jotain uutta”!

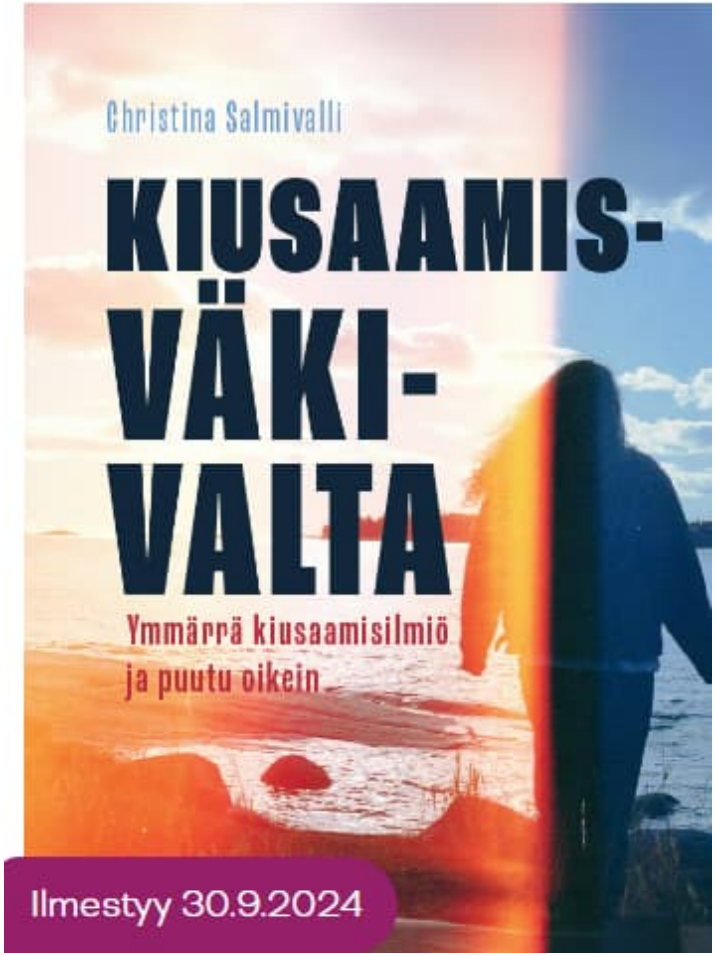

INVEST
#NewWelfareState